

Nézet- eltérések

• Brüsszel (MTI)

A római szerződés aláírásának és a Közös Piac megalakulásának 40. évfordulójára Rómába egybegyűlt nyugat-európai külügyminisztereket egy jelentés arról tájékoztatja, hogy a kormányközi konferencia résztvevői megosztottak. Például nincs egyetértés a többségi szavazás kérdésében, az Európai Bizottság létszámában, a voksok súlyozásában, de abban sem, hogy a tagállamok közötti „megerősített együttműködés” dolgában többségi szavazással kell-e dönteni, vagy pedig egyhangúlag - írta az AFP.

Nagy-Britannia fenn akarja tartani magának a vétőjogot. Tizennégy partnere ezzel szemben a többségi szavazásra való áttéréssel ért egyet. A kormányközi konferencia résztvevői „megerősített együttműködésen” azon országok együttműködését értik, amelyek pénzügyi uniót akarnak teremteni a többi EU-állam nélkül.

Kakasviadal az árfolyam körül?

• London (MTI)

Az EU tervezett közös valutája körüli mostani érzelmelellézés semmi ahhoz képest, ami lesz, amikor az országok majd megpróbálják megállapítani, milyen árfolyamon csatlakozzanak a valutaunióhoz (EMU) - írta a Wall Street Journal Europe. A megállapítástól függ majd, hogy a nemzeti valutákat hogyan váltják át euróra, ez pedig meghatározza a nemzetgazdaságok versenyképességét és a köz- és magánvagyonok értékét.

A valutaunió 1999-re tervezett kezdetén elvileg mozdíthatatlan árfolyamokon egymáshoz kötik a nemzeti valutákat. A gyengébb árfolyamú országok gazdasága elvileg jól jár. Ha nem találnak valamilyen rendezett átmenetet, akkor egyes valuták, például a francia frank, vagy az olasz líra utolsó pillanatokban való leértékelése, ami nem zárható ki, igencsak felháboríthatja a többieket. A pozícióharca a végjatkéban sokszerű kákosviadallá fajulhat - írta az újság.

A jövőendő Európai Központi Bank a valutaunió megalakulása után azonnal bejelenti a hivatalos átváltási árfolyamokat, mégpedig közvetlenül a valutaunió előtt uralkodó piaci árfolyamok alapján. A kérdés az, hogyan alakulnak ki ezek a piaci árfolyamok. Ha teljesen a piacra hagyják, egyes leértékelésgyanús valuták ellen elsőprőspekuláció indulhat meg. Ha a politikusokra, akkor pedig bonyolult adok-kapok lesz a vége. Kiút lehetne, ha az átváltási árfolyamot a piaci árfolyamok bizonyos idő alatt kilakuló átlagára alapoznák. Ezt támogatja az Európai Központi Bank elődje, az Európai Pénzügyi Intézet elnöke, *Alexander Lamfalussy*, habár ez sem igen csökkenti a spekuláció esélyeit. Mások, főleg elméleti közgazdászok, azt javasolják, hogy a most működő európai pénzügyi rendszer (EMS) átváltási mechanizmusában (ERM) érvényes kétoldalú központi vonalak képezzék a valutaunióba való átváltás alapját.

• A Dél-Alföld környezeti állapota: Közepesen szennyezett

Szeméthegeyeken át nem juthatunk az Unióba. (DM/DV-fotó)

Környezetünk épségének megőrzése ma már nemcsak jól felfogott érdekünk, hanem az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele is. Az elmúlt években megszűnt a környezetvédelemlől szóló jogszabályok, és a Központi Környezetvédelmi Alapban gyűlik a pénz a feladatokat végrehajtására. Dr. Major Tibor, az Alsó Tisza-vidéki Környezetvédelmi Felügyelőség igazgatója arról ad értekezést, hol tart az ország és a dél-alföldi régió a Közös Környezetvédelmi ajánlásainak teljesítésében.

- Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik feltétele, hogy Európa-konform környezetvédelmet valósítsunk meg. A fejlett országokban rendkívül fontosnak tartják a környezet épségének megőrzését, ezért nálunk is úgy kell megszervezni a gazdaság, a közlekedés, a szolgáltatás működését, hogy az környezetvédelmi szempontból megfelelő legyen - hangsúlyozza a fel-

ügyelőség vezetője. - Magyarországon az elmúlt években elindult ez a folyamat. Olyan törvények és szabványok láttak napvilágot, amelyek megfelelnek a nyugat-európai normáknak. Megszületett a környezetvédelmi, a területfejlesztési, a természetvédelmi, a vízügyi törvény, és az ezek végrehajtását elrendelő jogszabályok. Ezek olyan intézményrendszereket vezettek be, amelyek még némelyik nyugati országban is hiányoznak. Ilyen például a környezetvédelmi engedély, mely minden beruházás elindításához szükséges, hatásvizsgálaton alapul, és a közmeghallgatás révén a lakosságot is bevonja a döntésbe. A másik új jogintézmény a termékúj, melynek lényege az, hogy a környezetre káros anyagokat gazdasági eszközökkel kényszerítse vissza a termelési folyamatba. Mindkét intézmény - a környezetvédelmi engedély és a termékúj - a megelőzést, és nem az utólagos intézkedési kényszer helyezi előtérbe. Éppen a preventív jelleg az, amitől az új környezetvédelmi szabályozás Európa-konformnak

tekinthető. A magyar környezetvédelem, ami az elveket illeti, korábban sem volt túlságosan távol a nyugati normáktól, csak éppen hiányoztak a végrehajtás feltételei. Most több pénz áll rendelkezésre: a Központi Környezetvédelmi Alapban sok milliárd forint gyűlik össze - ez a környezetvédelem egyik legfontosabb anyagi bázisa. Hosszú távon jelentős a hatása annak is, hogy az új beruházásoktól szigorúan megkövetelik a környezetvédelmi szempontból megfelelő technológiai megoldások alkalmazását. A Dél-Alföld közepesen szennyezett térsége az ország egyik leggyengébb környezeti probléma a rossz vízminőség, a közlekedés okozta levegőszennyezés és a hulladékkezelés. Ezekre feltétlenül megoldást kell találnunk. A legtöbb területen határozott kilátások vannak. Várhatóan rövid időn belül elkezdődik és gyorsan befejeződik a szegedi szennyvíztisztító rendszer építésének első üteme - a megyei városok e tekintetben kormányzati prioritást élveznek. Az első ütem ugyan még nem

jelent végleges és eurokonform megoldást, de jelentős lépés lesz annak irányába. A víz tisztasági szempontból kifogásolható holtágakra rehabilitációs program készült a Központi Környezetvédelmi Alap támogatásával. Tekintettel arra, hogy mind a Maros folyó, mind az ivóvízbázis szempontjából jelentős Maros hordalékkúp tisztaságának megőrzésében együtt kell működniük Romániával, nyugat-európai és amerikai segítségre van esélyünk egy közös monitoring rendszer kialakításához. A régióban az a feladatunk, hogy kihasználjuk a Területfejlesztési Alap, a Phare bizonyos programjai és a Központi Környezetvédelmi Alap nyújtotta anyagi lehetőségeket. A hatóságoknak pedig olyan követelményrendszert kell támasztaniuk, olyan szigorral kell érvényesíteniük a jogszabályokat, hogy a környezet védelme azonos szinten legyen az Európai Közöségi más régióival - összegzi a feladatokat dr. Major Tibor.

K. G.

Olvasóink szerint...

Gyepü vagy Kánaán?

uralma alá kerüljenek... Külön érdekesség és csemege, hogy a NATO bővítése néhány év alatt új fegyverpiacot jelent. A térség országainak mindegyikét előbb-utóbb fölveszik és bekényszerítik a gazdasági és katonai integrációba. Azt kívánják elérni, hogy a kormányok saját maguk verjék szét a nemzeti kohéziós erőket és mechanizmusokat, mondjanak le a szuverenitásról... Érdemes felfigyelni arra is, hogy közben az EU-t magát is meg kívánják reformálni, amelynek alig titkolt célja az új tagok jogainak és kedvezményeinek megnyirbálása. Engedjétek meg, hogy mint postai levélkézbesítő hozzászóljak Orbán Viktor Csatlakozás: Dávid dilemmái című cikkéhez - kezdi

levelét az újszentiváni Antal Mihály. Milyen jó is lenne - folytatja -, ha ez a csatlakozás már a múlté lenne, nem azon kellene a fejünket törni, hogy mit is kell megtennünk a cél érdekében és nem felesleges az, ha mérlegeljük a csatlakozás árát, felmérjük pontosan, milyen előnyök és hátrányok származnak az EU integrációból... Sok a hozzájuk hasonló felemelkedő ország, ezért az Uniót belül eluralkodott a tanácsatlanság. Mennyibe is került tehát az EU-nak a keleti bővítés? Orbán Viktor szerint kevés az esély arra, hogy az ún. gazdag országok magasabb befizetésre lennének hajlandók az új jövevények és a fejletlenebb déliek érdekében. Ez azt jelenti, hogy a különbséget a belépni szándékozóknak kellene még pluszban fizetni? Magyaror-

EU-lexikon

Az 1987-es Egységes Okmány rögzíti az Európai Unió létrehozásának távlati célját. Az 1991-es maastrichti találkozón a kormányfők megállapították az Európai Unió szerződésének tartalmában, amely magában foglalja a politikai, a gazdasági és a pénzügyi unió létrehozását.

A tagállamok közötti együttműködés elmélyült, egyre több területre terjed ki, létrejött a politikai unió. A közös intézmények nyilvános ellenőrzése fokozódott; kimondták: a döntéseket a polgárokhoz legközelebbi fórumon kell meghozni. Bevezették az európai állampolgárságot. A polgárok és a cégek köréből érkező panaszokat a Parlament által kinevezett ombudsmanhoz vagy közvetlenül a parlamenthez lehet előterjeszteni. Megnőtt a Parlament jelentősége. Közös biztonsági és védelmi politikát hoztak létre, egy alapvetően egyhangú szavazást megkövetelő döntéshozatali mechanizmussal.

A tagállamok gazdaságpolitikájának koordinálása az 1990-es években fokozatosan megváltozott. A gazdasági és pénzügyi unió (EMU) a jelenlegi európai monetáris rendszert váltaná fel. A folyamat három szakszázból áll. Az első szakasz 1990-ben indult be a tőke szabad mozgásáról szóló

döntés következtében. Az 1994-ben induló második fázis alatt a tagállamok jegybankjainak független pozíciót biztosítottak az Európai Pénzügyi Intézet (EMI) megalakításával. E szakasz addig tart, míg a gyengébb fejlettségű országoknak sikerül felzárkóznuk a legjobb teljesítményűek szintjére. A felzárkóztatási folyamat az elmaradottabb régiókra is kiterjed, melyhez az Unió tetemes támogatást nyújt kohéziós és strukturális alapjaiból. A harmadik szakaszba való belépés feltétele az, hogy az országok többsége elérje vagy legalább megközelítse az úgynevezett konvergenciakritériumokat, amelyek az inflációs rátára, a hosszú lejáratú hitel kamatlábára, a költségvetési deficitre, az államadósság mértékére, végül az árfolyamstabilitásra vonatkozó követelményeket állítanak föl. (E szigorú feltételeknek 1995-ben mindössze két tagállam tudott megfelelni.) Az EMU harmadik szakaszában bevezetik a közös pénzt (euro), létrejön az európai bankok központi rendszere, élen a közös monetáris politikát irányító, függetlenséggel felruházott Európai Központi Bankkal. Ha a tagállamok 1997 végéig nem döntenek a harmadik szakasz megkezdésének időpontjáról, akkor az 1999. január 1-jétől automatikusan megkezdődik. A résztvevő államok köréről 1998 elején határoznak.

Dialogus - az információs társadalomról

• Munkatársunktól

Az Európai Unió és a társult országok együtt szembesülnek az információs társadalom kihívásaival. Ezt az összetett problémát tekinti át az Európai Dialogus, az Európai Bizottság kéthavonta, 40 ezer példányban megjelenő kiadványának legfrissebb száma.

Az EU projekteket és programokat támogat, hogy Európa szilárdan megteremtse a társadalmi fejlődés érdekében az információs társadalomban, mely nem kötődik nemzeti határokhöz, politikai hovatartozáshoz, társadalmi csoportokhoz. Minél többen kapcsolódnak rendszerébe és veszik igénybe az általa kínált gazdag szolgáltatásokat, annál sikeresebb lesz. „Az effajta együttműködés nem egyirányú utca. Eljött az ideje annak, hogy a gyakorlati eredményekre összpontosítsunk” - szövegte le Martin Bangemann, az Európai Bizottság ipari és informatikai kérdésekért felelős tagja. Tavaly szeptemberben az üzleti, kormányzati és tudományos világ 200 képviselője találkozott Prágában az e kérdéssről tartott fórumon, amelyen 30 projekt ideiglenes ka-

talógusát indították újjára. A Kereskedelmi Világszervezet (WTO) tavaly decemberben Szingapúrban tartott miniszteri konferenciájának utóéletéről is beszámol a lap. Kiderül: a tiz társult ország miként tehet szert közvetlen kereskedelmi előnyre. Az agrárrendtartásról várhatóan 1999-től kezdődnek WTO-tárgyalások, de még nem tisztázott, hogy globális méretben vagy sem. A magazin statisztikai adatokat közöl a 15 EU-tag és a 10 társult ország közötti kereskedelmi forgalom alakulásáról.

A kisebbségi nyelvek meghatározása körüli problémákhoz átfogó elemzést közöl az Európai Dialogus. Senki sem tudja bizonyosan, hány kisebbségi nyelvet használnak a tiz közép-európai és baltikumi társult országban. De bizonyos, hogy mikor ezek az országok csatlakoznak az EU-hoz, a következmények sokkolhatják az EU-tisztviselőket - is. A kiadvány megvizsgálja, az EU miként kezeli a jelenlegi határai között élő nyelvcsoportokat, s mi minden tehet a leendő tagok segítése érdekében.

A magazin most kezdődő cikksorozata bemutatja az EU intézményeinek működését.

Az Európa-kapu a Délmagyarországi Kft. melléklete, a Külgymisztérium támogatásával, a Kommunikációs stratégia keretében jött létre. A mellékletet szerkesztte: Újszászi Iлона